

[Erling Christensen]

helhjertet at sikre, at gældende lov også administreres som sådan.

I øvrigt var det jo bemærkelsesværdigt, at justitsministeren fremsatte lovforslaget uden at fortælle, at loven ikke fungerer.

Under hensyn til at denne lov kun skal være gældende, indtil vi i næste samling kan vedtage en ny lov, betragter jeg de tre regeringspartiers holdning som værende imod det arbejde, som alle dyrebeskyttelsesorganisationer udfører. Det håber jeg at disse organisationer har mærket sig.

Lad mig yderligere tilføje, at når også Fremskridtspartiet stemmer imod, er det fuldstændig imod den entusiasme og støtte, som partiet gav loven ved dens vedtagelse for to år siden. Partiets ordfører i dyreværnsager, fru Pia Kjærsgaard, plejer at skilte med sin dyrevenlighed og sin dyrevenlige politik. Jeg er spændt på, om fru Pia Kjærsgaard i dag ved at støtte offentligt ansatte dermed på to områder udadtil siger ét og herinde stemmer anderledes. Det kan jeg så føje til min liste over Z-dobbeltmoral.

Kirsten Jacobsen (FP):

Fremskridtspartiet går imod øgede offentlige udgifter. Derfor vil vi stemme imod lovforslaget ved den endelige afstemning, efter at ændringsforslaget er blevet vedtaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 99 stemmer (S, KF, SF, V, RV, CD, KRF og Steenholdt (Grønl.) mod 15 (FP).

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Tredje behandling af lovforslag nr. L 46:

Forslag til lov om krigsmateriel m.v.

Af justitsministeren (Ninn-Hansen).

(Fremsat 11/10 88. Første behandling 25/10 88. Betænkning 18/5 89. Anden behandling 26/5 89).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Espersen (S):

Jeg skal motivere, hvorfor mit parti stemmer imod dette lovforslag, som nok er et af de snurrigste lovforslag, Folketinget nogen sinde har oplevet. Det har et specielt forhold til grundloven, kan man roligt sige. Det er jo ikke usædvanligt i disse dage og disse måneder, at vi oplever, regeringen har et specielt anstrengt forhold til grundloven, men dette vil jeg kalde et snurrigt forhold.

Det er et forslag, der er fremsat af regeringen ikke som følge af nogen parlamentarisk forpligtelse, men baseret på regeringens egen fri vilje i samarbejde som bekendt nu med Det Radikale Venstre. Det er et forslag, som i regeringens egne – og dermed altså også i Det Radikale Venstres egne – bemærkninger karakteriseres således: »Alt i alt forekommer den gældende våbeneksportpolitiske praksis fuldt ud at tilgode de samme hensyn som ændringsforslaget, ...« Og det er altså det forslag, vi ser på her.

Så fortsætter bemærkningerne med følgende: »... som tilmed i forhold til den førte politik repræsenterer en principielt vidtrækkende lempelse med nærliggende risiko for misbrug«.

Det er det forslag, regeringen foreslår Folketinget skal stemme ja til, et forslag, som regeringen altså selv siger indebærer en principielt vidtrækkende lempelse med nærliggende risiko for misbrug.

Vi prøvede mange gange under førstebehandlingen at finde ud af, hvad forklaringen er på, at man fremsætter et forslag – som man jo kan efter grundloven, som forudsætter, at man vil have det gennemført – samtidig med at man siger, forslaget er farligt, at det medfører en nærliggende mulighed for risiko.

Vi advarede imod det. Vi spurgte Det Radikale Venstres ordfører gentagne gange, om Det Radikale Venstre ikke ville være med til at fjerne de elementer i lovforslaget, der indebærer den risiko, men det var ikke muligt at få noget svar fra Det Radikale Venstre.

Vi forstår ikke, hvordan partiet kan acceptere, at dets lovforslag fremsættes på denne måde. Vi er på den anden side klar over, at det har

[Ole Espersen]

været en radikal mærkesag at gøre noget ved våbenfabrikation og våbeneksport, men det, man nu kommer med, som ud over det, jeg allerede har nævnt, indebærer en væsentlig risiko for misbrug, er også karakteriseret ved, at man foreslår, at der kan tilføres udenlandsk kapital til dansk våbenproduktion. Og det gør man ifølge bemærkningerne, fordi det vil kunne styrke den danske våbenproduktion.

Vi har ikke noget imod, at Danmark bidrager til våbenproduktion inden for NATO-forsvaret – det ville jo være forkert andet, hvis vi har mulighed for det – men vi har noget imod, at man i en tid, hvor man alvorligt og seriøst arbejder for nedrustning også inden for det konventionelle område, i stigende omfang vil basere dansk industri på våbenfabrikation, men det er det, som Det Radikale Venstre altså er gået med til.

Vi har ikke mærket nogen initiativer i Retsudvalget overhovedet med hensyn til dette spørgsmål. Vi har bemærket, at ét ministerium syntes, man også skulle medinddrage eksport af knowhow – to ministerier mente ikke, det var nødvendigt, men ét ministerium mente det altså – uden at dette har givet anledning til initiativer fra Det Radikale Venstres side i Retsudvalget.

Det er lidt svært at karakterisere forslaget, men det er vel sådan en sidste lidt forpjuket fredsdue fra Det Radikale Venstres side, som stort set var skudt ned, allerede før den fik lejlighed til at flyve.

Vi synes, at den indflydelse, regeringen her har haft på Det Radikale Venstre, har været bemærkelsesværdig og uheldig. Det er et forslag, der ikke medfører nogen forbedringer. Det er et forslag, der legaliserer en øget dansk produktion. Det er et forslag, som vi naturligvis ikke vil kunne stemme for. Vi må stemme imod det.

Leif Hermann (SF):

Vi har jo i betænkningen til lovforslaget angivet de grunde, der er til for os at stemme imod. Men jeg synes nok, det er naturligt, at vi her ved tredjebehandlingen af dette lovforslag får en noget grundigere forklaring af Det Radikale Venstre på, hvad det egentlig er, partiet har indladt sig på.

SF er som bekendt modstander af våbenproduktion. Vi er ikke spor interesseret i, at udenlandske interesser skal gå ind og styrke dansk våbenproduktion, og det er netop det, der er tilfældet, selv om fru Kirsten Lee under førstebe-

handlingen sagde, at de ikke får bestemmende indflydelse, for 40 pct. af aktiekapitalen er dog en slat.

Det tyder på, at den forklaring, som justitsministeren har givet Retsudvalget, og som er optrykt på forsiden af betænkningen, nemlig at man agter at følge den hidtidige praksis med hensyn til våbeneksporttilladelser, er noget tvivlsom. Tror man virkelig fra Det Radikale Venstres side, at udenlandske interesser vil være interesseret i en restriktiv praksis, hvis man skal investere penge i dansk våbenproduktion?

Er det virkelig således, at den praksis, der er lagt fra den danske regerings side, har været sådan, at den er attraktiv for udenlandske interesser, og ville nogen gå ind og investere i en produktion, der var underlagt så streng en kontrol, som justitsministeren hævder er tilfældet?

Der savnes faktisk en forklaring på, hvorfor man vil åbne for udenlandske interesser, når man samtidig fastholder, at man vil administrere i overensstemmelse med hidtidig praksis.

Dertil kommer, at det heller ikke er nok for os, at man siger, man vil administrere i overensstemmelse med hidtidig praksis. Der er ikke bragt overensstemmelse mellem forslagens bemærkning, sådan som hr. Ole Espersen citerede dem, og som vi selv tog dem frem under forslagens første behandling, og så det, justitsministeren siger. Under alle omstændigheder er det, justitsministeren siger, kun begrænset til denne regerings levetid.

Det vil altså sige, at vi meget nemt kan komme i den situation, at vi får en ny borgerlig regering, der ikke nødvendigvis er bundet af den betænkningsafgivelse, der er tale om her, men som med god grund og med henvisning til lovforslagets bemærkninger kan skabe vidtgående lempelser i den eksport, der finder sted af våben.

Det kan vi naturligvis ikke være med til, og det er ejendommeligt, at vi ikke på noget tidspunkt, hverken under forslagens første behandling eller under udvalgsarbejdet, har kunnet få så meget som en enkelt tilkendegivelse af, hvorledes Det Radikale Venstre i grunden stiller sig til at være kommet i selskab med internationale våbenhandlere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

forkastedes, idet 55 (KF, V, RV, CD, KRF og Steenholdt (Grønln.)) stemte for, 65 (S, SF og FP) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Tredje behandling af lovforslag nr. L 203:

Forslag til lov om forbud mod våbentransporter.

Af Ole Espersen (S) og Carsten Andersen (SF) m.fl.

(Fremsat 14/2 89. Første behandling 15/3 89. Betænkning 18/5 89. Anden behandling 26/5 89).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Espersen (S):

Jeg havde egentlig tænkt mig at sige noget til Det Radikale Venstre, men jeg kan forstå, at Det Radikale Venstre ikke er repræsenteret ved sin ordfører . . . jo, nu kan jeg se, at ordføreren er kommet, men vi fik jo i hvert fald ikke noget svar under den forrige sags behandling.

Der er det interessante ved dette forslag om forbud mod transport af våben, at når medlemmerne kan stemme efter deres samvittighed, så stemmer de for forslaget.

Under den forrige regering stemte Det Radikale Venstre for forslaget og var oven i købet medvirkende til, at det blev strammet op; nu ønsker Det Radikale Venstre ikke at medvirke til forslaget. Til gengæld har vi den fonøjelse og glæde, at Kristeligt Folkeparti nu stemmer for forslaget – det parti, der havde sympati i den forrige regerings tid, men som altså ikke dengang havde mulighed for at stemme for det.

Det er vel i og for sig ikke så overraskende, for sådan er vilkårene jo, men jeg synes, det er interessant at bemærke, at når man kan få lov af de to store regeringspartier, er man faktisk godt klar over, at det er et fornuftigt og rigtigt forslag.

Det er i øvrigt ikke blevet mindre rigtigt siden sidst. Vi har nu adskillige gange, siden vi behandlede det forrige gang, oplevet omfattende våbenransporter på danske skibe. Ikke

blot er det i sig selv naturligvis dybt beklageligt, at det foregår – jeg husker, at udenrigsministeren efter et besøg i Mellemøsten over for pressen gav udtryk for, at det var beskæmmende, at danske redere medvirkede til at opretholde og fortsætte de bestialske krige, der foregik dér. Det var udenrigsministerens kommentar til de danske våbenransporter.

Som sagt er disse transportere fortsat til stor skade og risiko også for besætningerne på skibene, som vi har bemærket i de sidste måneder. Derfor er behovet for at gennemføre forslaget steget. Det er vel også steget, fordi det har vist sig, at disse private våbenransporter desuden indeholder materiel til terrorgrupper rundt omkring i verden.

Vil man deltage i bekæmpelsen af den internationale terror, så ville det dog være rimeligt, at starte med så vidt muligt at forhindre danske skibes deltagelse i transport af våben til international terror. Det ønsker regeringen ikke, det ønsker Det Radikale Venstre ikke, og det beklager vi dybt.

Vi siger endnu en gang tak til de partier, der stemmer for. Hvis lovforslaget ikke vedtages, må vi naturligvis komme med det igen senere, i næste samling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

forkastedes, idet 57 (S, SF og KRF) stemte for, 65 (KF, V, FP, RV og CD) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Tredje behandling af lovforslag nr. L 221:

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om inddrivelse af det offentliges tilgodehavender. (Udpantningsret).

Af justitsministeren (H. P. Clausen).

(Fremsat 15/3 89. Første behandling 5/4 89. Betænkning 16/5 89. Anden behandling 23/5 89).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.